

Úřad práce ČR

Praha, 17. 12. 2021

Změny v oblasti dávek a průkazů pro osoby se zdravotním postižením od ledna 2022

Úřad práce ČR

Generální ředitelství

Dobrovského 1278/25

170 00 PRAHA 7

Tel.: 950 180 111

Od 1. ledna 2022 dochází v oblasti dávek pro osoby se zdravotním postižením (OZP) a průkazů pro OZP ke zjednodušení a zpřesnění některých postupů a řízení. Celý proces tak bude mnohem efektivnější a adresnější jak pro klienty, tak pro Úřad práce ČR. Změny zavádí novela zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), provedená zákonem č. 252/2021 Sb.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Jedná se o jednorázovou peněžitou dávku určenou osobám se zdravotním postižením trvajícím déle než jeden rok. Konkrétně jde o postižení jako je těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí, těžké postižení zraku či sluchu, těžká nebo hluboká mentální retardace a některá postižení interní povahy. **Nově budou moci získat příspěvek na zvláštní pomůcku** také osoby s poruchou autistického spektra s těžkým funkčním postižením nebo s těžkou demencí spojenou s neschopností chůze až imobilitou. Úřad práce ČR může touto formou přispět OZP například na schodišťové sedačky, plošiny, zvedací systémy, kamerové lupy nebo třeba bezbariérovou úpravu bytu. Zvláštní pomůckou může být podle platné legislativy také motorové vozidlo nebo vodící pes.

Od nového roku se seznam klientů, kteří mohou (při splnění všech zákonem stanovených podmínek) **získat příspěvek na pořízení motorového vozidla a na speciální zadržný systém, rozšiřuje** též o okruh osob s poruchou autistického spektra, dále s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese, jež přetrvávají i přes zavedenou léčbu. **Výše tohoto příspěvku** může dosáhnout **až 200 tisíc korun** v závislosti na příjmu žadatele a společně posuzovaných osob.

Novela zákona zároveň zavádí **jednodušší postup** v případech, kdy žadatel koupil motorové vozidlo ještě před tím, než o dávku požádal. Končí tedy současná praxe, kdy ÚP ČR poskytne klientovi celý příspěvek a pokud ten pořídí auto za nižší cenu, vyčíslí mu ÚP ČR přeplatek, který příjemce musí úřadu vrátit. **Nově Úřad práce ČR vyplatí příspěvek pouze ve výši pořizovací ceny vozidla.** Tím se celý postup zefektivní.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

Další skupinou OZP, jež nově dosáhne na **příspěvek na zvláštní pomůcku** (např. na pořízení schodišťové plošiny, stropního zvedacího systému), budou také **osoby s těžkou demencí**, které jsou odkázány na mechanický vozík, nebo OZP s těžkou demencí provázenou geriatrickou křehkostí a imobilitou.

Uvedená právní úprava zároveň zavádí **sankční opatření**, jehož cílem je **zajistit ještě větší efektivitu nakládání se státními prostředky**. Pokud příjemce příspěvku na zvláštní pomůcku poskytnuté peníze (nebo jejich část) nepoužije na nákup pomůcky, nebo pomůcku nevyužívá po zákonem stanovenou dobu a opakovaně s ÚP ČR nespolupracuje, bude muset celý vyplacený obnos vrátit.

Příspěvek na mobilitu

Tato opakující se dávka je určena lidem se zdravotním postižením, kterým je více než jeden rok. Současně musí mít nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ nebo „ZTP/P“. Zároveň také platí podmínka, že se tito lidé v kalendářním měsíci za úhradu dopravují nebo jsou dopravováni. Například je do školy, do práce apod. vozí členové jejich rodiny nebo si třeba platí taxislužbu.

Také v případě příspěvku na mobilitu dochází od nového roku ke zjednodušení administrativy, a to při zastavení a obnovení výplaty dávky **z důvodu hospitalizace**. V současné době o daném úkonu vydává ÚP ČR vždy písemné rozhodnutí. Nově příjemce dávky obdrží pouze písemné vyrozumění. Klient si však bude moci v případě zájmu požádat i o vydání písemného rozhodnutí.

U příspěvku na zvláštní pomůcku i příspěvku na mobilitu se rozšiřuje seznam osob, které mohou při jednání s ÚP ČR zastupovat dospělou OZP, jež není schopna kvůli duševní poruše samostatně právně jednat a nemá jiného zástupce. Tím se může nově stát také člen domácnosti, např. její potomek, rodič, prarodič, sourozenec, manžel nebo partner, popřípadě osoba, která s příjemcem dávky žije ve společné domácnosti alespoň tři roky. Ke vzniku zastoupení je nutné doložit schválení soudu.

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Průkaz OZP je určen osobám, kterým je více než jeden rok a trpí dlouhodobým tělesným, smyslovým nebo duševním postižením, včetně poruchy

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

autistického spektra, jež podstatně omezuje jejich schopnost pohyblivosti nebo orientace. Existují celkem tři typy průkazu OZP. Odvíjí se od stupně funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace a poruchy autistického spektra. Jsou to průkazy s označením TP, ZTP a ZTP/P.

Nově se vymezuje okruh zdravotních postižení, u nichž bude nárok na průkaz OZP bez časového omezení. Pokud tedy skončí platnost průkazu (plastové karty), nebude u těchto osob znovu posuzován jejich zdravotní stav. Úřad práce ČR vydá pouze nový doklad (plastovou kartu) na další období. **Tím se vše zjednoduší a zrychlí. ÚP ČR navíc bude držitele průkazu OZP písemně informovat o končící platnosti jejich dokladu,** a to 90 dní před jejím vypršením. Upozornění obdrží klienti běžným dopisem (nikoli do vlastních rukou). Současně se dozví, jestli se mají dostavit pouze k výměně průkazu (plastové karty), nebo zda končí i doba nároku na průkaz, a je tedy potřeba podat novou žádost o jeho přiznání.

Další podrobné informace jsou zájemcům k dispozici na webu Úřadu práce ČR www.uradprace.cz. Konkrétně na <https://www.uradprace.cz/web/cz/prakticke-rady-informacni-letaky>, Facebooku a Instagramu jsou umístěny **zjednodušené letáky i návodné videospoty**. V jejich rámci ÚP ČR lidem radí nejen jak na vyplňování žádostí, ale zájemci se také mimo jiné dozví, jaké jsou základní podmínky pro získání nároku na konkrétní dávku. A rady jim poskytne i „**virtuální asistent**“. Tzv. **chatbot** komunikuje s lidmi na základě definovaných, a tedy nejvíce frekventovaných, otázek z oblasti nepojistných sociálních dávek i zaměstnanosti. V případě obecných dotazů se pak klienti mohou obracet na **Call centrum ÚP ČR** (tel. 800 779 900 bezplatná linka, e-mail: callcentrum@uradprace.cz).

Kateřina Beránková, tisková mluvčí ÚP ČR